

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése
Ide küldendők az előfizetési díjak nyilvántartás és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 8 kor.
Fél évre . . . . . 4 kor.
Nagyedre . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetések elfogadtnak:

Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécsben:
Schalek H., Dukas M., Oppelik A.
— Általános Tudósító- és Hírdetési iroda
tálya Budapest.

Nyitárter petítésora 20 fill.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

A borbetegségek és borbajak.

Valamint a borelesztő az erjedésnél a cukrot borszészre és szénsavra képes elbontani, úgy vannak nagyszámu más hasonló élesztőfélék, melyek a bor egyes alkotórészein nagyfokú elváltozást okozhatnak, úgy, hogy a bor elveszti eredeti és jellemző ízét és zamátját, s a bor teljesen el is romolhat, értéktelenné válhat. A bor ilyenmü megromlását borbetegségnek nevezzük és ezek a következők:

1. borvirágosodás,
2. ezetesezés,
3. savanyodás,
4. nyulóság,
5. keseredés,
6. megfordulás.

Lehetnek még a bornak olyan bajai is, melyek annak ízét és szagát kellemetlenné teszik a nélkül, hogy a bornak főalkotórészei változást szenvedtek volna. Az ilyen bort bajos eladni, mert azt senki sem issza meg szívesen. Ezen bajak:

1. a fekete lörés,
2. a penészes íz,
3. a hordószag,
4. a záptojás-zag,
5. a füstös íz.

Mind a borbetegségek, mind a borbajok okai a must és a bor kezelésénél a tisztáltn edények és eszközök használata, a must hibás erjesztése s a bor okszerűlten és hanyag kezelése.

Ismerkedjük meg ezen borbetegségekkel és hibákkal, s tanuljuk meg azt, hogy miképpen kell eljárni, hogy ezeket elkerüljük, esetleg orvosoljuk.

A bor megvirágosodása.

Gyengébb minőségű borral töltünk meg felig egy üveget s állítsuk azt, lazán bedugva, a szoba melegére. Néhány nap múlva a bor felszínén vékony hártya képződik, mely több-kevesebb idő elteltével fehéressárga rezegelt hártává vastagszik meg.

Ugyanez történik a hordóban is, ha a borpadást nem töltjük fel rendszeren. A bor felszínén ily módon képződő hártát borvirágnak nevezzük, mely leginkább fiatal és gyenge bor felületén képződik s azon nevezetes változást okozza, hogy a bor szesz-tartalmát kevesebbi, sőt még, ha a borvirágot nem távolítjuk el, a bor savtartalmát és zamatait is megváltoztatja, a mitől a bor kellemetlen szagot és ízt kap, meggyengül és teljesen el is romolhatik.

Erősebb boroknál a betegség csak elvétve észlelhető. Hogy a bor megvirágosodásának elejét vegyük, a hordót mindig szinig feltöltve hosszú akonával kell elzárni, hogy annak vége még apadáskor is beleérjen a borba s nem szabad az akonára sem vázson-, sem gyékény- vagy sásfélét felcsavarni, a bor feltöltögetésére pedig vízzel tisztán kimossott üveglapot kell használni.

Ha a bor felszínén mégis keletkezett borvirág, iparkodni kell azt minél előbb és tökéletesen eltávolítani. Igen jól sikerül ez,

ha hosszabb esővíz üvegtölcsért akként teszünk a hordóba, hogy vége a bor színe alá érjen, azután a hordót a töléséren át tiszta borral megtöltjük s a fölősteles bor hozzáöntése által a felszínen uszó borvirágot a hordóból kifolyni engedjük. Ezután erre alkalmas görbített szűrőfelével a dongák belső részét az akna körül letisztogatjuk, a hordó elejét és oldalait gyengén veregetjük, míg a borvirág a felszínre jut, s a hordót ismét telenöntvén borral, a virágot fölősteles borral lefolyatjuk. Ily módon a bor felszínéről a borvirágot tökéletesen eltávolíthatjuk. Ha ez megtörtént, a hordót jól be kell akonázni. Így a bort, szorgalmas feltöltögetéssel, az újból való megvirágosodástól teljesen megóvhatjuk.

Az erősen megvirágosodott bort az álféjtéskor gyengén megkezezelhetjük, a mivel a borvirág képződését és továbbfejlesztését megakadályozzuk.

A borvirág ellen más szert használni nem szabad.

Az ezetesezés.

A takarékos gazdaasszony házi szükségletére a jó borecsetel maga szokta készíteni, oly módon, hogy egy nagyobb, pl. 10 literes üveget 1 liter hízalval megtölti jó és tiszta borral, az üveg száját tiszta gyolcsruhával beköti, hogy a levegőt a bortól el ne zárja, azután az üveget langyos helyre állítja. 15—20 nap múlva a bor felszínén vékony hártya látszik, mely a rá világító nap fényén szivárványszínekben játszik. Még ha-

TÁRCZA.

A sikkasztó.

Kábult fővel, télikabátja zsebében görcsösen szorongatva a megtöltött pisztolyt, hagyta el lakását gyermeke születése napján a sikkasztó. Nem is bucsuzott el nejétől, sem két gondörhaju kis gyermekétől, akik pedig nem látták viszont többé. Elmegy meghalni, nehogy sikkasztásáért, amire a holnap rovanosolásánál okvetlen rájönnek, börtönbe küldjék.

De hát, hogy is tudott odáig vetemedni! Minek is vette kezébe a harminczkét levélű bibliát! Volt élvezete benne? Nem. Elhanyagolta fiatal nejét, nélkülözte gyermekei körét, hogy az éjjeleket a zöld posztos asztalok mellett töltve, elkártyázza idegen emberek vagyonát.

S ime, most elérkezett a vég, a bukás. Egy dördüléssel ugyan véget vet mindennek, de mi lesz gyermekeivel, fiatal hűséges nevével? Megölje az irtózat, a szegény, a nyomor!?

S az uri külsejű sikkasztó kebléből előtör a fojtott zokogás. Úgy vándorol keresztül az utcákon, s egyszerre odaér — anélkül, hogy utját oda akarta volna venni, — hol a másik vagyonát elpredálta, a fényben uszó kávéházhoz. Torka összezsorol, lelkét mardossa a kín; be kell törnise a kávéházba, hogy valami csillapító italt kérjen, mielőtt egy utolsó elhatározással kioltaná életét.

S a mint betér, utját oda veszi, hol anny

ejszakát töltött mardosó öntudattal s feszült idegekkel. A kártya kompániához. Ma különösen sokan vannak együtt; az asztalon százasok és aranyak hevernek. Ha most mindez az övé lenne! letehetné a hétézer forintot s meg volna monvta. . . . Hej, ha úgy észrevétlenül oda markolhatna és zsebébe csempészhetné a sikkasztott összeget, szabad volna élnie, s élnie egyedül nejenek és gyermekeinek.

Hirtelen egy különös eszme szállja meg. Ellopnia ezt a sok pénzt lehetetlen, de elnyernie — nem. Gépiesen nyul tárczájához, hét tízes van benne. A sikkasztott pénz maradványa. Ennyi kezdetnek elég. Le is ül a kártyázók közé játszani.

De a szerencse nem segíti, az utolsó tízesre kerül a sor, s a férfi önkénytelenül is zsebébe nyul, meggyőződni, hogy benn van-e még a gyilkoló szerszám. Azután kiosztja a kártyát, életének talán utolsó játszmájához.

Nyer! Ujra kever — s újra nyer, csak mindig nyer . . . Az asztalról egy helyre kerül a sok helyütt hevert pénz; egy helyre, a sikkasztó elé. És ő majd felfajja szemével. Még csak két ezer hiányzik, reggel 3 órákor csak ezer, négykor csak ötszáz, s csakhamar ki van fosztva az egész társaság, a hétézer forint pedig ott áll teljes egészében a sikkasztó előtt, ki most már bátran nyulhat utána és söpörheti zsebébe, nem gátolhatja meg benne senki.

Végig simítja sápadt homlokát s felkel az asztaltól. A pénz megvan, egy perczig sem játszik

tovább s besöpri a pénzt, a revolvert eldobja magától, hogy abba a zsebébe is, hol ez fekdött, pénz tehesen.

A kártyások reá rivalnak, hogy az nem járja, ennyi nyereséggel abba hagyni a játékot, de mit törődik ezzel a nyertes? hagyja feléje szállni a szitkokat, nem is válaszol; hanem besöpörve a pénzt zsebébe, mint egy örült, rohan, menekül ki a kávéházból.

Ott az utcán térdre esik, s a sarkon álló rendőr azt hiszi, hogy örült ember került az utcára, mikor a térdre esett sikkasztó ég felé emeli kezeit s felszólal az Istenhez:

— Köszönet Uram, s köszönni fogja neked örökké feleségem és két angyali gyermekem!

Azután rohanat haza övéhez, kinek nem tudták, milyen veszélyben forgott a családapa, a férj. De a veszély elmúlt, a pénz megtérülten fekdött a feleség szekrényében és a sikkasztó nem volt sikkasztó többé. De a kávéházban hiába várták volna revánra őt. A harminczkét levélű biblia nem kísérté többé soha; derék emberré lett, a kétségbeesés emésztő tüze megacélozta jellemét a halálos veszedelmé éljelen. A nevé is kiirhatnók . . .

De akad-e minden százezer bűnös közt egy ilyen szerencsés, a kinnk a Gondviselés végtelen irtalma így visszaadja életét és becsületét?

Fortunatus.

marább fejlődik ezen vékony hártya, ha a borba egy kevés jóféle eczetet is öntünk.

Ezen vékony hártya okozza a bor eczetesedését. Kezdetben a bor csak szurós, eczetkés lesz, de már 8—10 hét múlva a borból jó eczet lett. Ezen igen apró eczetelész-tőből álló hártya ugyanis a levegő hozzájárulásával a bor összes szesztartalmát eczetsavra változtatja s a borból így eczet készíthető.

Hasonló eset állhat elő, ha nem egészen új bor, például 2—3 éves gyenge bor, a hordóban nem egészen szinig töltve áll, különösen a nyári meleg napok alatt, mikor már a pincze is átmelegedett. Gyakrabban tapasztaljuk ezt a vörös bornál, melyben — kivált helytelen készítése miatt — mindig van egy kevés eczetelésztő; de megcsik ez a fehér borral is, ha például a hordó, vagy a lopó, vagy bármely edény, melyet a borkezelésnél használunk, nem volt tökéletesen megtisztogatva s maradt benne egy kevés bor, mely ott megezetesedett.

Megelőzhetjük a bor megezetesedését, ha a hordót gyakori feltöltéssel mindig szinig töltve és erősen beaknázzva tartjuk, a mely hordóban pedig már eczetes bor volt, azt a már említett módon jól ki kell forrázni s erősen kikénevezve kell tartani mindaddig, míg abba ismét bort akarunk fejteni.

Az eczetes bort megjavítani, eczetizet és eczetszagát — a bor elrontása nélkül — elvenni, nem lehet; az ilyen bort tehát, a mint annak szurós szagát érezzük, minél előbb el kell adni, vagy el kell fogyasztani, vagy pedig eczetet kell belőle készíteni s úgy értékesíteni.

Szokták az eczetes bort musttal átterjeszteni, például 1 hl. bort összekevernek 2 hl. mustal. Erjedés után az új borban igaz, hogy az eczetes iz nem érezhető, de ha azt egy évig tartogatjuk, nem 1 hl., hanem 3 hl. eczetes borunk lesz.

Sikeres óvó eljárás a bor szorgalmas feltöltötése, a legnagyobb tisztaság és az, hogy a pinczében eczetes uborkát és más eczetes ételeket nem tartunk. A legsikeresebb óvó eljárás azonban, ha a bort hűvös pinczében tartjuk.

(Folyt. köv.)

Dr. Csanády Gusztáv.

A zalamegyei tanítók közgyűlése.

A »Zalamegyei Ált. Tanítótestület ez évi rendes közgyűlést Sümeghen tartotta meg július 5-én.

A város közönsége ez alkalomra fellebögözte a házakat, s a vasuti állomásnál magánfogatók várták az érkező tanítókat, kiket legnagyobb részben magánházaknál is szállásoltak el.

Jul. 4-én d. u. 6 órakor a »Polgári Önképzőkör« helyiségében tartották meg a tanítók előértekezletüket.

Előértekezlet után a »Lövészársaság« helyiségébe vonultak ismerkedési estélyre, hol Sümeg intelligenciájának nagy része is megjelent. A kedélyesen folyó ismerkedési estély alatt tánczra perdült a fiatalok.

Másnap: jul. 5-ikén reggel 8 órakor »Veni Sancte« volt a plébánia-templomban. Mise után a tanítóság és közönség lohogóval vonult Sümeg nagyszülőltjének: Kisfaludy Sándornak emlékszóbrájához.

Itt elénekelték a Szózat első versszakát, azután Szalay Sándor megyei tanító-testületi elnök, a gyönyörű, nemzetiszínű szalaggal ellátott, feliratos babékoszorút az emlékszóborra megható beszéd kíséretében tette le.

A lélekemelő ünnepség a Hymnusz el-énekléssel záródott.

A szobortól a tanítók felvonultak a »Kaszinó« nagytermébe, hol a tanítótestületi elnök nagy tetszés között elmondott beszédével nyitotta meg a közgyűlést.

A megnyitó beszéd után dr. Lukonics Gábor, a sümegi iskolaszék tagja, a város és az iskolaszék nevében igen szép, tartalmas beszéddel üdvözölte a tanítótestületet, mely a tanítótestületi elnök köszönt meg, s viszonzásul Sümeg város érdemes közönségére a Mindenható áldását kérte.

Ezután dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő elragadó szónoki hévvel gyönyörű beszédet intézett a megye tanító-ságához.

A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után tudomásul vették a múlt évi közgyűlésnek a hivatalos közlönyben már megjelent jegyzőkönyvét, meghallgatták és tudomásul vették az elnök évi jelentését s azután következtek a felolvasások.

Nagy Margit keszthelyi tanítóné »A gyermek szív-világa« című remek értekezésével nemcsak a tanítókat, hanem a nagy számban jelenlevő laikus közönséget is, különösen pedig az anyák! a szó szoros értelmében elragadta.

Rendkívül nagy hatást kellett Mencesy Károly eszékornyai tanítónak, a »Muraközi Tan Kör« elnökének reformtervezete is, melyet »Az önálló hatosztályú népiskola kötelező befejezésének haszna« című felolvasásának keretébe foglalt. Mindetki lankadatlan, feszült érdeklődéssel kísérte s végül lelkes tap-sokban és zugó éljenzésben nyilvánította elismerését kiváló ügyszeretettel, nagy szak-ismerettel és mély gondolkodással megírt munkálatáért.

Major Károly hodosáni tanítónak »A tanítói állás repuláziójának két fontos érdeke« című, — Hugauff Ede zala-szent-balácsi tanítónak »A nevelés köréből« című, — Szücs Imre zala-szent-groti tanítónak »A nyugdíj-revizioról« című szépen megírt felolvasása szintén tetszéssel találkozott.

Az indítványok tárgyalásába fogott a közgyűlés, mikor dr. Jankovich László gróf főispántól üdvözlő távirat érkezett. A távirati üdvözlést zugó éljenzéssel fogadta a tanító-ság, s a közgyűlés elhatározta, hogy azt távirati uton közölni meg; ami nyomban meg is történt.

Az indítványok során tárgyalták Novák Mihály zala-egerszegi tanító indítványát, melyben az iskolaszéki és gondnoksági intézmény eltörlését, s helyettük szakfelügyeletet sürget.

Brauner Lajos eszékornyai tanítónak a tanítók hivatalos levelezésének portomentes-sége tárgyában előterjesztett, valamint Bánfy Alajos sümegi igazgató-tanítónak abbéli indítványát, hogy a vasuti kedvezményes jegyek a községi és felekezeti iskolák tanítóira is terjesztessék ki: a közgyűlés elfogadta. — Ügyszintén elfogadta Eles Károly sümegi tanítónak a névmagyarítás érdekében tett indítványának minden pontját.

Grau Géza eszékornyai tagnak a közgyűlési napidíjra vonatkozó oly értelmű indítványát, hogy a közgyűlésekben megjelenő tanítók 6 korona napidíjat kapjanak, a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

A »Muraközi Tanítói Kör« részéről ajánlott Majhen Ferenc és Jeney Gusztáv nyugalmazott tanítókat a közgyűlés egyhangulag az egyesület tisztelheteli tagjainak választotta meg.

A jövő évi közgyűlés helyéül Perlakot jelölték ki.

A tisztújítás során a közgyűlés egyhangu óhajára további három évre Nagy-Kaniszn maradt a megyei központi választmány és változatlanul meghagyták a tisztikart, s a választmányi tagokat is.

A közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott Sümeg város közönségének és a sümegi tanítóknak a »Zalamegyei Ált. Tanító-testület« a közgyűlése alkalmával tanúsított lekötelező vendégszeretetért és nemes érdeklődésért.

A közgyűlés déli 12 óra 20 perczkor végződött.

A társasbéd déli 1 órakor volt a »Lövészársaság« helyiségében, melyen a sümegi intelligencia részéről közel negyvenen vettek részt. A lelkes hangulatu társasbédnél követték aztán egymást a szebbnél-szebb lösztok.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kérelem.** Lapunk f. hó 1-ével a XVII évfolyam harmadik negyedébe lépett; ez alkalommal tisztelettel kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, azt megújítani, a kik pedig előfizetési díjjal hátralékban vannak, azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjen.

Tisztelettel
a Kiadóhivatal.

— **Személyi hir.** Gróf Festetics Jenő ur e hó 10-én d. u. az 1 órai gyorsvonattal Csáktornayáról Prágerhof felé hosszabb külföldi tartózkodásra elutazott.

— **Kinevezések.** Heissig Fezencz mura-szombati adótszít a helybeli m. kir. adóhivatalhoz ellenőrré nevezetett ki. — A pécsi posta- és táviratigazgatóság özv. Verbanesics Nándorné szül. Laubheimer Gizella murakirályi volt körjegyző özvegyét Beesehelyre postamesternek nevezte ki. — Brenner Mihály dráskoveczy jegyző-segéd helyettes anyakönyvvezetővé nevezetett ki.

— **Athelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Királyné Décei Mária helybeli áll. polg. leányiskolai tanítónőt hasonló minőségben Nagy-Bányára helyezte át.

— **Elöléptetés.** Prusztácz Viktor, Prusztácz Alajos helybeli lakosnak fia, ki Budapesten jó sikerrel végezte katonai tanulmányait, tiszthelyettesé nevezetett ki és szolgálatára Galicziába rendeltetett.

— **Eszküvő.** Hirschmann Henrik könyv-dőlt, városunk szülőltje, f. hó 12-én eskü-dőlt örök hűséget Debreczenben özv. Roóz Gyuláné kedves leányának, Irén kisasszonynak.

— **Értesítés.** A helybeli ipartestületi előljárásság közhírré teszi, hogy f. hó 9-től kezdve a betegsegélyző pénztár csakis héttől napon d. u. 2—5-ig van nyitva; a felszabadítások és tanoncz szerződések megkötése pedig ugyanaznap délután 6—7-ig intézhetnek el.

— **Köszönetnyilvánítás.** A kotori tautestület által a F. J. Tanítók Háza alapja javára rendezett tánczvizgalom alkalmával felülfizetni szivesek voltak: alsó-domborui lo-vag Hirschler Miksa 40 k. Kotori Tkpénztár 8 k. Pollák Henrik 4 k. Pollák Ignác 3 k. Vidovics György 2 k. 40 f. Márkus Sándor, Kele György, Majcen Ferencz, Farkas János, Petrácz Antal 1—1 k. Szmerk József, Repp Ferencz, Radó Arthur, Vlasicz Rókus 40—40 fill. Braun Bernát és Rajher István 20—20 fill. Fogadják ezen nemesszívű adományai-kért a tantestület leghálásabb köszönetnyil-vánítását.

— **A Csáktornyai Keresk. Ifjak. Ün.** Eglete* által folyó hó 8-ára tervezett nyári mulatságot a kedvezőtlen idő miatt nem lehetett megtartani, minek következtében a mulatságot a vasárnap, azaz július 15-én fogják megtartani.

— **Eljegyzések.** Löbbs Jenő nagy-kanizsai gyalogsági őrmester eljegyezte Németh János xcepei erdész kedves leányát, Mariska kisasszonyt. — Gjumics József helybeli dsidás-őrmester jegyet váltott Gáspár Ignác helybeli lakos kedves leányával, Teréz kisasszonnyal.

— **Nyilvános köszönet.** Tek Pataki Viktor ur, katori tanító, 62 kor. 20 fillért küldött a Muraközi Tanítókérdnek a F. J. Tanítórá Házánál letendő alapítványa gyarapítására mint a katori tanítótestület által e célra rendezett gyermekmulatság tiszta jövedelmét. Fogadja a tek. tanítótestület a rendezésért az ügy és a Muraközi Tanítókör nevében hálás köszönetemet. — Csáktornyan. 1900. július hó 11-én. M e n c s e y Károly, a kör elnöke.

— **A perlaki ifjúságnak** f. hó 8-ára küldött mulatsága folyó hó 15-én tartatik meg. A rendezőség.

— **Halálozás.** Kiszalák Lajos nyug. urodalmi kasznár és 48-as honvéd hadnagy f. évi július hó 13-án éjjel, életének 73. évében, hosszas betegség után elhunyt. A megboldogult hült temetést folyó hó 15-én fogják a helybeli temetőben örök nyugalomra helyezni. Áldás poraira!

— **A villamosok elöz és gőzmalom.** mint már lapunk egyik előző számában közöltük, a Grünwald és Schwarz varazsdi és a Grünwald Ig. Fiai m.-bizsírcazi czégek által vételt meg; f. hó 4-én átvették a telep üzemet a felszámoló-bizottságtól azon megállapodással, hogy a villanyvilágítási díjak már július 1-től nevezett czégeknek lesznek fizetendők.

— **Esküvő.** Jóna Gyula a Hackl száloda főpincze f. hó 15-én tartja esküvőjét Gábrriel Karolina kisasszonnyal.

— **Fényképezés.** Volt alkalmunk Pobuda fényképezésnél idevalósiaktól képeket látni, s a szép kivétel meglepet bennünket. Bátran mondhatjuk, hogy Csáktornyan ilyen jeles fényképezés még nem volt. Miután még csak két hétig marad itt, ajánljuk a t. közönségnek, hogyha szép képekhez akar jutni, használja fel ezen alkalmat s fényképeztesse le magát.

— **Halálozás.** Zrinyi Dénes, Zrinyi Károly helybeli tanítóképző-intézei tanár 15 éves fia folyó hó 12-én hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése e hó 13-án d. u. nagy részvét mellett történt. Béke porain!

— **Katonai gyakorlatok.** A Csáktornyan állomásozó dsidás katonaság f. hó 28-án 1 hónapra terjedő időre ezredgyakorlatra indul Varazsd környékére, melynek megtörténte után helyben folytatják a brigád-gyakorlatokat.

— **Pályázat.** A lemondás folytán üresedésben levő botornyai postamesternői állásra a pályázat kihirdettetett. Határidő 3 hét.

— **Halálozások.** Karlsberger Adolf sztreleczi népiskolai tanítót és családját súlyos csapás érte, a mennyiben neje, a jó anya, hosszas betegség után életének 52-ik évében elhunyt. — Szegő Gyula az alsó-domborui Hirschler és Fia cég főkönyvelője és fatelep-üzletvezetőjének Anna nevű leánya 18 éves korában Franczensbadban meghalt; hült temetést f. hó 9-én nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra az alsó-domborui izr temetőben. Áldás poraikra!

— **Pótvásár.** A f. é. június 28-ára esett mura-szerdahelyi országos vásár tekintettel a rossz időjárásra, nem tartatott meg. Ez okból a kereskedelemügyi m. kir. miniszter engedélyezése folytán a pótvásár július hó 23-án tartatik meg.

— **Kimutatás.** A kis-zabadkai anyakönyvi kerületben a f. év első felében 113 születés, 54 halálozás és 55 házasságkötés történt.

— **Egy muraközi a bur hadseregben.** Gössing Géza csáktornyai születésű, ki sok éven keresztül Boszniában mint hadnagy szolgált, emberbaráti szeretetből Transzvába a burkokhoz kivándorolt s beállt a vitéz bur sereg soraiba. Rövid idő alatt ott bátorságával annyi sikert aratott, hogy nemrég ezredessé léptetett elő.

— **Szerencsétlenségek.** Prelog József mura-nyirádi 29 éves földmivelőt f. hó 8-án délután a mezőn a villám agyonujtotta. — Kutnyák Anasztázia 15 hónapos gyermeke Mura-Szent-Mártonban e hó 9-én születésének udvarán levő pocsoljába esett és abba belefulladt.

— **Lopás.** Jug László csáktornyai lakos kárára ismeretlen egyének záratlan padlásáról egy férfi-öltönyt loptak el, a nyomozás megindult.

— **Népesedési statisztika.** Születtek: Gábrecz Katalin, Babics Anna, Stolczer Alajos, Tkálcecz (halva sz.), Segovics László, Grábár Zsófia, Lakatos Mária, Premus János, Mofcsán Ilona. Szánkó Ilona, Pollák Ferencz, Doklea Antal. — Meghaltak: Solya Antal 5 n., Zernecz Ferencz 76 é., Trebizky Ferencz 14 é., Dvoresk Imre 42 é., Miklász Kálmán 2 é., Stöger I. ó., Szakonyi Zsigmond 82 é. — Házasságot kötöttek: Dobsa Ferencz és özv. Kaszás Istvánné, Mikolcsik József és Zadrávecz Francziska, Solics István és Antonovics Mónika.

— **A szőlők veszedelme.** A folyó év gazdasági csapásait tetézi az a sok gombabetegség, a minek terjedését évek óta nem tapasztalt mérvben fokozza esős, hűvös időjárásunk. Különösen a szőlő peronoszporája terjed rohamosan, úgy, hogy vidékek szűretét fenyegeti pusztulással. Az utóbbi kedvező évek folytán az idén lanyhán védekeztek termelőink, nem igen véve észre, hogy a rézgálic keveréket az első permetezés után bizony lemosta az eső és sok helyen másodszor maig sem permeteztek. A kár már nagy, de erélyes védekezéssel még sok megmenthető. A mai kritikus idők legjobb védekező szere a peronoszpor ellen a dr. Aschenbrandt-féle „bordói-por“, mely biztos hatású, könnyű kezelés és óriási előnye, hogy a permetezés után rögtön a szőlő levelére tapad, a védekezést még ily változó időben is feltétlen biztossá teszi, a mennyiben az eső le nem mossa. Ily kritikus időkben, mint a mostaniak a dr. Aschenbrandt-féle „bordói-por“ 2%-os oldatot használjunk vagyis vegyünk egy hl. vizre két kilogrammot. A „bordói-por“ gyors felhasználásával még sokat megmenthetnek a magyar szőlőtermelők idei szüretükből. A dr. Aschenbrandt-féle „bordói-por“ ára kilogrammonként 5 kg. csomagban 80 fillér, 10 kg. csomagban 80 fillér; 50 kg. zsákban 76 fillér. Megrendelhető a „Borászati Lapok“ kiadóhivataltában Budapest (Köztelek), a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ Budapest (Alkormány-utca 31. sz.) és a vidéki megbízottaknál. — Ne mulaszták el a szőlőgazdák a hasznos szernek minél gyorsabb alkalmazását.

— **Az „Általános Zenészeti Lexikon“** encyklopaediai kézikönyv II. kiadásának 1-ső füzeté megjelent. E műben feltalálhatók a zenetudomány legszükségesebb ismeretei; a hazai és a külföldi zenészek, zeneírók, zeneszerzők, kiténőbb zene-

kedvelők, hangszerkészítők stb. rövidre szabott élet- vagy ismertetőrajzai; továbbá a hangszernek ismertetése s a zenében gyakran előforduló idegen szavak magyarázata. Szerkesztette és írta S á g h József, a »Zenelap« szerkesztője. A mű 20—22 füzethől fog állani. Egy-egy füzet ára 30 kr. (60 fillér); de ha négy füzetre történik az előfizetés, úgy 1 frt (2 korona) küldendő be az »Általános Zenészeti Lexikon« szerkesztőségébe és kiadóhivataltába, Budapest, VIII., Baross-utca 81. II. em. 20.

— **Kis Lap.** A Forgó bácsi Kis Lapja, ez a legrégebb képes gyermekújság, ma már nélkülözhetetlen segédkező a gyermeknevelés körül. Sok tanulságos, szórakoztató olvasmányval, színes képvel, hétről-hétre beköszönt a családhoz, gyönyörűséget szereve szülőknek, gyermekeknek egyaránt. Az előfizetési ár oly csekély, hogy mindenkinek módjában van ennek a kiténő gyermekújságnak a tartása. Előfizetési ár egy negyedére 2 korona. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal. Cím: Kis Lap kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi-ut 54.

Husz évi szenvedés és küzdelem.

Küzdeni a sors és a csapások ellen nehéz, de küzdeni a testi fájdalommal husz éven át, a legborzasztóbb kín a létező legnagyobb és leginkább gyöngítő szenvedés. Végtelen sokan szenvednek így és igazán csodálatos, hogy még akad ily körülmények között olyan energia, a melyről itt megemlékezzünk. Wodner Mari asszony Bécstől (Kimbergerstrasse 43.) csodálatos példát nyújt a szenvedés ellen kifejtett ellentállásról. Levele a legmegkapóbb bizonyítéka a bátorságnak és az eltökéltségnek.

Boldog vagyok, — írja — hogy felhasználhatom ez alkalmat, hogy a Pink-pilulák jóságáról s a reám gyakorolt bámulatos hatásáról nyilatkozhatom. Huszonegy év óta borzasztó főfájásom és idegfabajban szenvedtem, melytől nem tudtam szabadulni. Gyakran elállt a létegetem s oly heves szívvelógásom volt és oly gyenge lettem, hogy a folyógyógy-láshoz semmi reményem se volt, jöhetett sokféle módját megkísérlettem. A véletlen egyik barátom által néhány doboz Pink-pilulát juttatott és bár már semmiben sem bízam, használtam a pilulát. Az eredmény nemcsak a bebizonyított jóságukat, mert lelkiismeretem használat után, ily hosszú szenvedés után teljes gyógyulást éreztem. Mindenkinek ajánlom a pilulákat és önt felhatalmazom levelem közlésére.

A Pink-pilula az idegek legjobb helyreállítója, a vér leghatalmasabb előállítója; meggyógyítja, mint számtalan példa bizonyítja, a vérszegénységet, az idegességet, a reumát, a neurasténiát és minden gyengeséget.

Kapható minden gyógyszerertában, valamint a magyarországi forrártában TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 12. doboza 1 frt 75 kréért vagy hat doboz 9 frtéért.

Nyilttér.*)

Egy helybeli kereskedő jónak találta azon kóhalmányt híresztelni, hogy czégünk a helybeli malomban a kicsinybeni liszteladással foglalkozik és ebből kifolyólag azon fíradozik, miszerint igen t. üzletbarátainkat arra bírja, hogy tölünk — mint a bpesti Gizella-gőzmalom képviselőitől — ne vásároljanak többet, mert mi konkurencziát csinálunk nekik.

Hogy ezen akció csakis rosszhiszeműségből lett czégünk ellen megindítva nyilvánvaló abból, hogy a többi csáktornyai 3 malomképviseelő igenis elad kilogrammonként is lisztet és sohasem jutott eszébe senkinek sem ezen tényt fentemlített módon felhasználni.

Ézleti érdekeink megóvása céljából kötelességünknek tartjuk kijelenteni, hogy mi lisztnek kicsinybeni eladásával sem üzlethelyiségünkben, sem a helybeli malomban nem foglalkozunk és hogy a malomtulajdonosokkal semmiféle ebbeli meg egyezésre nem léptünk.

Benedikt E. es Fia.

* E rovat alatt közölttekért nem vállal felelőséget a Szerk.

Felelős szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF

Kiadó és laptulajdonos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).

Sve pošiljke se tiču zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me, **Margitai Jožefa** urednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 8 kor
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor

Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse« »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i t. d.

Krumpër.

Zmed onih biljnah, koje koren i korun imaju i koje su kakti hranjive obsirjene na prvom mestu stoji krumpër; ono drago svojstvo Amerike, kojeg plodjenje ne visi tak od zraka, i vnogoput nas oslobodi od vremena glada. Gladni puk je već i prije hasnuval lastovito korenje za hranu, kak napriliku žutu murok repu (mrkvu) belu repu i t. d., ali ove nisu dale dosta hranjivosti, pak i čovek je sumnju imal, da morebiti nisu giftne.

Vnogo vremena je minulo, dok se je puk dal na povanje krumpëra i vu vnoгих meslih tak i vu našoj domovini je vlada morala prisiljiti puka da se privči k povanju krumpëra. Veliju, de je krumpëra najprije jedan trgovac robov (Hawkins János) donese vu Europu. Ali to je još sigurne, da je englezki Drake Ferencz major spoznal vrednost krumpëra prilikom južnoamerikanskog tabora. Tak je onda krumpër 1586-ga dospel po Drake-u vu Englezku.

Na početku XVII. stotletja je krumpër još med rëdke stvari spaval i franceski kraljevski dvor ga je još 1616 za konfeti hasnuval. Iz Englezke se je pomalem razširil vu Francuzku, vu Belgium i vu Nemšku. Vu našoj domovini se je samo na koncu XVIII. stotletja počel ploditi vu vekšini.

Vu Francuzkoj je jeden čovekoljubni muž se k lukavosti obrinul za pomoć, da tak tam plodjenje krumpëra ustanovi.

Jeden glasoviti kemičar, gda se je osvedočil, da je krumpër zdrava hrana, je poleg Pariza zemlje vzel na rendu pak je na njimi plodil krumpëra. Prvoga ljeta je fal prodal puku, ali dragog ljeta njim je već zabadao në bilo treba. Sada je mudraku ta lukavna pamet došla, da je dal proglasiti, da koj bi mu na zemlju njegovu i samo stupil, krumpëra vkral, bude ga oštro kaštingval i postavil je jednoga poljara kojega je navčil da samo po danu naj pazi na zemlju a vu noći në. Lukavost njegova je donesla i svoj sad. Iz okolice siromaški puk je tak rekuć, po noćih vadasiju držal na krumpër, — prepovedani sad je počel tečni biti — i ni je bilo više treba prisiljivati ga, da plodi krumpëra.

Akoprem je krumpëru domovina srednjeg zraka stran zato ipak vu vrućim i pod mrzlim zraku raste, samo zmrzjena zemlja stožerov Zemlje i pod gorećom vrućinom sunčanih obradnikov nije prilično za plodjenje krumpëra.

Ako na dvoje prezezanog krumpëra nad velikozor gledimo, vu njem vnoге drobnih šterke oka najdemo je vu njem i belanjek, koj je za hranu jako priličen.

Ako krumpëre na droбно naribamo, se

sati ovoga raztrgaju i šterka je slobodna; ako vezda na to vodu vlejemo i onda nad sito precedimo, k mleku spodobnu tekućinu dobimo, koja se vu mirnoj stalnosti očisti i vu situ ostane. — Od toga voda jako hudu duhu ima a i sirovi krumpër je nevogodne duhe. Ovu duhu vu krumpëru solanin giltni material daje, koji mine iz krumpëra prilikom kuhanje ili pećenja.

Obdelavanje krumpëra je znamenito menjanje napravilo vu naravi ovoga. Veliju, da je divje rastveni krumpër žuhek Pred 25—30 ljetmi su za jesti i za svinje krumpëra razlikovali, koj je hudu duhu imel. Vezda već niti jeden krumpër ne ima hudu duhu i tek je samo vu friško oranoj zemlji osobiti.

Jedna mekota krumpëra više hrane da, kak da bi ova ista mekota sa mušičinimi bila posejana, akoprem znamo, da su ove hranjivije. To je nagulo, koji vnogo krumpëra sadiju, ali su se vkaniš, jer more dojt takvo ljeta, kaj krumpëra na nikaj dëne; ravno je to tak škodljivo, kak samo navëk jednuformu žito sejati. To je proizročilo glad 1739-ga i vu Irlandu, gde je ovoga ljeta krumpër nikaj ne valjal i tak je nastal glad i beteg. Vu noveše vreme više betegov navali krumpëra; 1845-ga je gnjilost vnogo kvara napravila vu našoj domovini, a zatem se vnogoput opetuje.

Z A B A V A

Tece Lize ambrela.

Bilo je prije kojih trideset i pet godina, kad je u Kanizi živel nieki marljivi stolar imenom Hajos, koj si je svojom marljivostju i mali imetek bil priskrbel. Njegova žena Margareta bila je izvrstna gazdarica i mati; od jutra do kasnog večera uvijek pri dielu, — a pri tom uvijek vesela i dobre volje, odhranjivala je svoju troju diecu, Antuna, Jalzu i Karolinu u strahu bozjem i umierenosti.

Mešter Hajos je imal jednu stariju neozženju sestru, koja je u Čakovcu stanovala. Svake godine je teca Liza dohadjala svomu bratu u Kanizu na dva tri tjedna u pohode. Kad se je to vrieme približavalo, dieca stolarova su uvijek komaj dana mogla dočekati, te su uvijek najvećom nestrpljivostju spitavali, kak dugo bude još trpelo, da teca Liza dojde, a kad je vrieme njezinog došastka već posve blizu bilo onda su onak po dečinski hoteli baš dana saznati, kada dojde, pak su pitali: »Koliko krat još pojedmo spat, dok teca Liza dojde?« — A kad pak onda je taj dan došel a šnjim i teca Liza, onda pak veselju med diecom nije bilo kraja niti konca, jer je teca Liza, uvijek

za diecu razne igračke sobom donesla, a pri odhodku opet svakoga sa kojim srebernjakom nadielila.

Pošto je teca Liza bila žena još iz stare garde, to se je ona i na stare navade držala. Njezina odieća je bila takova, kakovu je još negda njezina mati nosila, za novu modu ona nije znala; a k njezinoj cielosti je još spadala jedna ogromna velika modro svilna ambrela, kojoj su stolarova dieca osobito pazku posvećivala.

»Tece, jeli si i ambrelu sobom donesla?« — bilo je uvijek pri njezinoj došastku, poslie prvog pozdrava drugo pitanje diece, jer se skoro niti nije dalo pomisliti na tecu Lizu bez ambrele.

Teca Liza je svaki dan sa diecom hodila okolo po varošu i van iz varaša na šetnju, i onda je bilo za diecu osobito veselje, ako ih je na jedan krat deždil iznenadil i oni su svi četvorica pod ambrelom bili posve zaklenjeni, te su se na to rekuć pripravali, koj bu ambrelu nosil. Teca je onda uvijek odhčila prvenstvo nošenja ambrele svojemu ljubimcu Antunu.

Jednog dana se med deždjom digne iz nenada vikor i taj nesretnjak je odprtu ambrelu u jednom hipu tak iz svih kotrigah njezinih izdrdal, da je to bilo strašno pogledati. Dakako, da je žalost bila velika, pošto

je taj nesretni vikor dietinsko veselje i njihovu gizdu — ambrelu najme — jednim hipom satrl, medjutim je na Šancu bil nieki stari šljafar, koj je obečal teko ranjenu ambrelu u prvobitno stanje postaviti, ako teci Lizi nije za jedan forint žal; ona je naravski bila na sve pripravna, ako se samo stara herbija, ambrela, od propasti spasi. I izbilja, za tjeden dni donese taj ambrelski umietnik popravljenu ambrelu, koju je jošë k tomu, za da bude jača prama navalam vietrovja, iz nutra cielu podstavil crvenom potsavom, i sada je ta ambrela bila izbilja jedina svoje vrsti tak, da mu je teca Liza još preko pogodbe nekoliko groših od veselja izplatila.

Lieta su prolazila a dieca rasla i tak je došlo, da se je Antun moral pričeti nekaj učiti; pošto pak za meštriju nije imal volje, već je uvijek si otca prosil, da ga pusti u školu, dopustil mu je otac konačno, a to tim laglje jer mu je gymnazija onde pod nosom i on za svojega dijaka nije trebal skupe košte plaćati, kak to moraju oni, koji iz vana u varoš u školu dohadjaju.

Teca Liza je takaj obećala, da ako se bude Tonček dobro učil, da će svremenom i ona svoje doprinesiti. I ovak je sad Tonček hodil k-piarištom u školu i bil je jedan izmed najboljih dijakah.

Krumpér je pravi aldov narave, jer tak čoveku, — kak živinam zluži za hranu i vu hujšoj zemlji zraste, malo dela zahteva i bogato plati — Samo žganica, koje se iz njega dela, je prokletstvo puka.

— F. —

KAJ JE NOVOGA?

— *Prosimo naše poštuvane predplatnike, naj nam vu tretjim fertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.*

Jeden medjmurac med burl.

Gössing Géza vu Čakovcu rodjeni, gdo je čez vnogo ljeta vu Bosnii, kak leitinant služil, je iz čovekoljubnosti vu Tranzval odošel i tam med vitežke bure stal. Za malo vremen mu je njegov vitežko ponašanje i sigurnost svrlu postiglo, tak da su ga za oberstera imenuvali.

Coprlja.

Vu Nagy-Lomnicz szepesvármegjinski občini se je o. m. 9-ga po poldan Bukoviny Károly šnajder, gdo je svoj imetek po lehkim putu raztepel, obesil. Kad su ga našli je još živ, ali zmed okolo stojećih ga niti jedan nije hotel doli osloboditi, jer veliju, da gdo obešenoga doli odreže on za jedno ljeto vumre. Po doktora su poslali, ali dok bi ov došel, za toga je već obešeni na odevid okolo stojećih vumrl.

Steklost

Vu Gyula-Jovancza tolnavármegjinskoj občini nē samo psi, nego i svinje su osteklile i ove dane vnogo stanovnikov zgrizle. Zgriznjene ljudi su vu budapeštanski Pasteur-zavod poslali na vračtvo.

Strela.

Velika nesreća se pripetila o. m. 6-ga na ohajskim imanju Rubinek Nándora med težaki, koji su znjeli. Po poldan ob 6 vuri su znjaći dimo bežali pred vihrom, kad je

Po svršenoj gymnaziji je Tonček otišiel na sveučilište i sad mu je obečana podpora tece Lize dobro došla. On se je odlučil za »juš« študirati, te kad je na prve vaccacije domov došel, iznenadil si je tecu Lizu lepim crno-svilenim kišobranom. Ali ako je pri tom mislil, da bude sada stari obiteljski, crvenom podstavom podstvljeni tecin kišobran u zasluženo stanje mira došel, onda se je on ljuto i temeljito prevartil, jer teca Liza, kad je primila novi crno-svileni kišobran, bila je razveseljena, ali je rekla:

»Ja ti liepo hvalim moj dragi Tonček na tvom daru i ja ću ga za uspomenu liepo u ormar spraviti, jer on kišobran, kojega su moji roditelji i praroditelji rabili bude i mene do moje smrti držal.«

Antun je svoje nauke na sveučilištu odlično dovršil i polučil graduša doktora prava. Sad je nakakil se oženiti te je došlo do toga da se je u niekog odličnog trgovca kćerku zaljubil, koju ljubav mu je ona pune miere odvracala, i onda, kak to već ide, bil je i dan odlučen, ada se budu zaruki svetkovali. — K-toj pako svečanosti bila je pozvana i teca Liza, te je već i njezin list objavil, da će ona na svaki način, bilo liepo ili grdo vrijeme, već drugoga dana se na licu miesta postaviti.

Emilia, Antunova zaručnica je nad tim

na jedankrat med nje vudrila strela i na jedankrat njih četiri osmrtila, tri muže i jednu ženu; po imenu Kukán Mihály i nje-njegovu ženu, Tejes Józsefa i Gabó Orbána.

Zružení most.

Iz Rimaszombal varaša javiju, da je o. m. 9-ga na večer okolo Tiszolca veliki viher bil. Rima voda, koja je jako narasla je sobom odnesla dva moste zmed Nyustya i Fűrész občinah. Pri Nyustya občini je na mostu 14 ljudih bilo, koji su svi vu vodu opali. Deset ljudi se je vtopilo, a četiri su se olobodili.

Buna vu Kinu.

Vlade su se već naravnale, da budu Japana oprosile, nek pošle vekšu vojsku vu Kinu, ali bez toga, da bi on zatem sa kakvim gud zahtevami stupil gori. To je jako težko napraviti Japanu jer sa velikim stroškom hodi, pak zato i veliju vu Londonu, da bi dobro bilo Japancom za taj trud Koreja poluotok dati, za kojeg se već od zdavnja vtičeju sa rusom. Naravno je, da je taki proti rekla tomu Ruska i šnjom i sigurno i Francuzka. Ali niti Nemska nije prilična prijeli reći englezov. Sigurno je, da ako bude Japan sa vekšom vojskom išel vu Kinu, rusi budu onda ravno tak učinili. — Med tem je kinezki stališ drugog puta vzel. Čsing kinezki herceg hoće osloboditi europejce i vništiti boxere, pak zato je sa velikom vojskom došel vu Peking i taki nahrupil boxere, koji već neglediju na prijatelja i neprijatelja nego sve koleju. Tak su zaklali Su-Tunga, tatora cesara i njegovu celu familiju svu družinu više kak 300 ljudi, akoprem je on bil jedan zmed najvećkih neprijateljev europejcov.

Strah na karmilah.

Iz Nagyvárada nam pišeju, da je vu Kresznja občini vumrl jeden Gája Gyogyerumunjski gazda, gdo je veliku familiju imel i živel, kakti jeden patriarka. Ali Kresznja neima popa, gdo bi sprevodil na hitrom mrtvoga vu cintor zato su vu susedno selo morali iti po pópou, kojemu pak je nekaj naš-

listom bila osobito obradovana, jer ona još niti tecu svojega dragoga zaručnika nije osobno poznala, pak si za to nije dala uzeti, da nebi ona sama išla na kolodvor pred nju. Zaručnik njezin, dakako da je tim došel u nepriliku, jer kaj si bude njegov nobl zaručnica mislila, kad na kolodvoru tu po najstarijoj modi obučenu tecu Lizu opazi?

»Da barem te proklete ambrele nebi bilo; — na posledku mi ju još u ruke porine, da ju od kolodvora do doma nosim, kak negda« — veli sad u sebi, te svoju zaručnicu već u duhu vidi, kak ga tu strašnu ambrelu nosečega, potajno izsmihava. U toj najvećoj stiski mu na jednoč sine divna misel, — ah, već davno nije na nju došel? Od veselja si sad prične ruke ribati te se potajno podsmichivali i ovak sad posve zadovoljno i mirno čeka na dođući dan, kada će on sa svojom zaručnicom iti na kolodvor po dragu tecu Lizu.

Drugog dana okolo poldneva, kad je navadno vlak iz Pragerhova u Kanizsu dohadjal, šetal se je naš mladi doktor Tonček sa svojom zaručnicom izpod ruke po »peronu« kanižkog kolodvora. Sad na jedan krat zazvoni zvon i vlak dojuri pod krov, iz jednog odprtog oblaka na vagonu već je prijazno smiešeće se tecino lice pozdravljalo na Perronu čekajuće zaručnike.

kodilo i tak je samo za dva dni mogel iti na sprevod. Kaj su čineći sada Gájaiovi hrana — nemre stati, — zišli su se anda skup pak su učinili onak po rumunjskim, kak su znali, — karmine. Pod večer su iz susedne hiže, gde je mrtvi bil štroprot čuli i nekoji su se obatriveli pak vu hižu vdrli. I eto, muž je živ! Vnogi su se prestrašili, ali ipak kad su vidli, da muž ide k stolu su se dalje zabavljali. — Počeli su ga pitati kaj je videl na drugim svetu i tak dalje. — Ravno sada mu je došla dimo žena, — koja se je tak prestrašila, kad je videla muža vu mrtvečkoj opravi med drugimi da se je doli prehitila i vumrla. Kad je drugi den popa došel, je bil mrtvi, koga je sprevodil i to nē zamrti muž nego od straha vumrta žena.

Gdo si hoće dati hrbet gulliti?

Čalarni i nesvakdašnji oglas je delo vu jedne novine hattovicko pomočno-družtvo betežnih ležakov. Iščeju takve 21—26 ljetne mlade ljudi, koji bi za dobru plaću za oslobodjenje jednoga velikoga betežnika si nekaj pustili odrezati iz njihove kože na hrblu. Ne dugo najme, da je jeden Schikora Antal zvani težak si med delom jako obežgal hrbla. Doktori veliju, da ga drugač nē moći osloboditi samo, ako mu na hrbet jednomu mladomu človeku kožu prišijeju. Oglas je već dostokrat bil vu novinah, ali do vezda se još nigdo nije javil, i jako je težko da bi si i zatem gdo dal hrbla gulliti za kakvih partallérov.

Žrtva straha.

Poleg Parisa vu Clichy-u je živila Cuvier žena, kojoj je muž nē zdavnja vumrl. Vdovica je jednog večera susednog cirkusa muziku poslušala, a zatem pak se je legla na počinek. Iz sna nju je ruženje lancov prebudilo. Prestrašeno si je sela vu postelju. Opet je čula ruženje izpod postelje, a zatem pak je vidla nekaj strašnoga se gibati po hiži. Počela je kričati, kaj su i susedi začuli i nutri vdrli k ženi, koja je već obnorela i smešno je kazala na gibajuću stvar.

Kad je teca Liza iz vagona izišla, bil je medjusobni pozdrav osobito srdačan, i prije nego je teca još ksebi došla, već je mladi doktor migom pozval jednoga onde stojećega fiakera, u kojega kočiju ju je »skup sa njezinom prljagom hitro porinul, a onda i on sa svojom Emilijom k njoj sel.

»Čuješ Tonček, nisi li mozbit moju ambrelu zaboravil?« zapita na jedan krat pod vožnjom u varaš teca Liza.

»Nebrini se za to draga teca« — odgovori Tonček — »ambrele je na dobrom mestu spravljena«, — te se pri tom u sebi po tiho podsmiehava. Siromak, niti iz daleka nije stulil, kakovu si je kašu sam sebi skuhal, kad je tu obiteljsku ambrelu na kolodvoru na zid prislonil i onda ju samohod svojoj sudbini ostavil misleći, da se već jedan krat toga staroga krova rieši.

Kad pak su prispieli do tece Lize bratovog stana, te se opet i ovde srdačno medjusobno pozdravili bili, bilo je već i dvie ure po poldan, te šogorica tece Lize donese na već prostrl stol priredjeni obed, pod kojim teca Liza proti Antunu progovori slieđeće:

»Moj dragi Tonček! Pošto si se oblučil, da sa ovom vriednom gospodičnom u sveti hižni zakon stupiš i tak sam svoju kuću vodiš, mislila sam si, da bi sada na

To je bila jedna jopica, koja je i s lancom skočila iz cirkusa i u odprtim obloku nutri došla k ženi. Doktor je rekel, da je žena od straha obnorela.

Na smrt obsudjeni.

Vu Berlinu su sada odsudili na smrt jednoga Gönci zvanoga čoveka, gdo je nečernurno ubojstvo učinil tam, a zatem pak je skočil vu Braziliu ali su ga tam prepoznali i tak nazad dopeljali, pak vezda vu reštu čeka svoji zasluženu smrt. Apellira sem-tam ali sve je zabadav, pri sudah ga već za zgubljenog držiju, i nije pomoći, kaj bi se od smrti oslobodil.

Vlovljeni rauber.

Vu Nagyszalonti su vlovili Balog Bélu iz Sarkada, gdo je na prolutejtu zaklal i porobil Szabó Istvána ženu i njenu pucu. Balog je valuvat, da je on zaklal na békés-gyulaskim sejmju sepröskog birova, vu Bosznii pak, gda je soldat bil je strelil svojega leitinanta, zbog česa su onda jednoga drugogoga soldata odsudili, i ov je još i sada vu reštu.

Male novosti iz Medjmurja.

Osobni glas. Grof Festetics Jenő nj. Excellentia je o. m. 10-ga sa popoldšnjim šnelcugom se proti Pragerhofu odpejlal. — *Nesreća.* Prelog József 29 ljet staroga poljodelavca iz Mura-Nyirád občine je o. m. 8-ga na polju strela vudrila. — *Kutnyák Anasztázia* 15 mesecov stara pucka iz Mura-Szt-Martona je vu domaćim dvoru stojeću mlaku opala i vtopila se. — *Vun odredjenje.* Pruszácz Viktor, sin Pruszácz Alajosa gdo je svoje navuke vu Budapesi sa dobrom svrhom svršil je vu Galiciju za namenstnog oficera imenuvan. — *Tatbina.* Vu Čakovcu je negdo iz odprtog nabizja Jug László-a jednu celu opravu vkral. Iztraga teče. — *Vu Mura-Szerdahelyu* bude se na mesto juniusa 28-ga. — jer je onda hudo vrème bilo — o. m. 23-ga sa dopušćenjem ministra trgovečnih poslov sejam obdržal. — *Soldačke vezbe.* Čakovečki ulaner soldati budu o. m. 28-ga na jeden

mesec odišli vu okolicu Varaždina na regimentsku vezbu, a zatem pak opet dojdeju nazad i budu dalje nastavljali brigadne vezbe.

Nekaj za kratak čas.

Obedva dèli:

Nekakvo delo su prek zela dva cigana pri občinski hiži i pogodili su se, ali kajti ga birova ne bilo tam nésu mogli dobiti kaporu. Ravno onu noć su vkrali ti cigani jednu gusku.

Drugi dèn zove je mali birov, kapoš, da naj idu gori, dobiju kaporu. S dobrom voljom se odpraviju, ali na putu jeden zaostane v krčmi.

No cigan! — veli birov dojdućemu zakadencu, lak ti zemeš gori kaporu? Gde ti je ostal pajdaš?

Nikaj zato, mesto njega zemem celo kaporu.

Ej, bude ti dosta samo polovica.

Cigan se moli, da naj mu da celo kaporu, on vre da pošteno drugu polovicu svejemu pajdašu.

No, dobro! Nego neznam jeli ti bude po volji. Zotem namegne kapošu, koj potegne cigana vun, hiti ga na dereš, i takvih dvanajest mu nafučka na zadnju stran, da su mu svi zubi klepetali. Cigan kriči na dereš, da naj ga pustiju, on celu kaporu pusti prek pajdašu, ne samo jednu polovicu, ali sve zabadava.

Tužno se popleče zatim cigan iz dvora i pred občinskom hižom ves zdručen čaka sedeć na svojega pajdaša. Kad ga zapazi već zdaleka mu kriči:

Idi nutri kum idi, ja sem vre dobil svoju polovicu pošteno, tvoja polovica te još čaka, žuri se, i prez kvitancije ti daju van!

To je skupec!

Hvala Bogu, samo da sam se prebudil ar sem već 50 krcarov obećal za jen par rukavic. —

Spametna služkinja.

Gazdarica kesno v noći dojde dimo iz teatra i spazi, da njena kuharica pri stolu čita, a pred njom goriju dvè sveće. Gospa se zbog toga strašno razsrđi i zakriči:

Pak što je vam dopustil da najedenput dvè sveće vužete kada čitate?

Oh, milostivna gospa, naj se nesrdiju, im je to jedna sveća, samo kaj sam ju na dvè strani razrezala. —

Molitva po jelu.

S Deak Ferencom se pripetilo. —

Još kakti dijak mali, gde je na košti bil, poleg dobre kršćanske navade moral je po svakim obedu i večerji moliti. Ta navadna molitva je bila:

Hvala Bogu, najel sem se. Daj Bog i onomu, koj je ne imel kaj jesti!

Ali kajti je obed i večerja vnohiput jako tenka bila, zato jeden večer samo tuliko moli:

Daj Bog i onomu, koj je ne imel kaj jesti!

A kaj pak ovo drugo? — pita ga gazda.

Ovo drugo nemrem moliti! — odgovori mali prefriganec.

No, pak zakaj, nebi mogel moliti?

Zato, ar ako bi rekel; da hvala Bogu najel sem se, onda bi se zlagal. A lagati je ne smeti! —

Dobra svedočba.

Jeziček Žofa nikomu nekaže jako ono svedočbu, koju je od svoje gazdarice dobila, pri kojoj je četiri tjedne služila.

Ta svedočba ovak glasi:

Jeziček Žofa je menje jedenajst mesecov podpunoma jedno leto služila pri meni, i vu tèm vrémenu je:

marljiva bila — vu spomenku,

mertučljiva vu — deli,

skrbljiva — za svoj želudec,

spametna — za prigovore najti,

prijazna — prama soldatom,

verna — svojim dragim, i

poštena — ako su sve zaklenuli pred

njom. —

Hrusóczy Elek.

Objava.

Sa poštuvanjem dajem na znanje velećenjenomu občinstvu Čakovca i okolice, da sam se

sa zlatarnim i vurah štacunom vu Varaždin

glavni piac, šparkasse hiža) preseljit. —

Štacuna na do sada poznatim solidnim temelju hočem voditi i prosim moje kupce mene i na dalje sa kupovanjem i nabavljanjem počastiti — stem bolje, jer skladište sam si na velikom obskrbil i tak svakom zahtevanju morem dosta učiniti.

Točno odpravljanje oseguravši, ostanem

sa velepoštuvanjdm

Pollák Bernát

urur i ziatar vu Varaždinu.

Popravljanje brzo i točno vršim.

Odgovorni urednik

MARGITAI JOZSEF.

redu bilo, da svoje obećanje izpunim te ti onaj prikaz predam, kojega sam za to odlučila. Ja sam u to ime svake godine ponekaj po mojoj mogućnosti na stran metnula i sada se je izpunila upravno svota od dvie hiljade forintih. Ove ti sada k tvojemu vienčanju prikazujem, a ti snjimi liepo šparno gospodari. <

Jedan »Ah« veselog iznenadjenja čul se je iz svih prisutnih ustah, a »draga teca, to je puno — vrlo« izmucal je Antun veselo.

»No daj samo mira« — odgovori teca Liza smejuć se — »pak pogodi sada, kam sam je ove novce spravila, jer čoviek nemože nikada zadosta oprezan biti, kada toliko novac sobom nosi.«

Sad su pričeli zgadjati, jedan sim, drugi tam, ali zagonetku nije nitko mogel odgovnetnuti.

»To sam si mislila, da na to nebude nitko došel« — odgovori sada teca Liza — »ja sam tih dvadeset stotinarkah porinula med podstavu moje ambrele i tam sam ih sašila, tam je sigurno nebude nitko iskal niti vkral, sam si mislila, a opet ambrele nije tak mala, da bi ju mogla izgubiti.«

Niti strela iz vedrog neba nebi bila mogla doktora Tončeka tako preplašiti, kak

su ga ove tečine rieči preplašile. Ves bliedi kakti stena, nemoguću niti rieči progovoriti zuril je odprtimi oču u tecu, a zatim je skočil gore i odbiežal na kolodvor, kaj su ga samo mogle noge nositi. Ali dojdūci na kolodvor, ambrele već onde nije bilo, kam ju je malo prije smejuć se prislonil, i sva daljnja iskanja i potiera za njom bila su badava — zginula za uviek! —

Težkim srcem se je moral domov povrnuti; »dvie hiljade forinti zgubiti, pak još ktomu vlastitom krivnjom izgubiti!« — slivkal je, to je bilo za iz kože skočiti. A kad je cietu stvar teca Liza saznala, razzalostila se je više nad gubitkom obiteljske ambrele nego li nad novci. Ona je već drugi dan se povrnula domov.

Samo na višekratnu prošnju je poslie ipak postetila novo oženjene, a doktor Anton si je to vzal za primer, da čoviek niti u najmanjih stvarih nesme dopustiti, da ga umišljena tobožnja gizdost nadvlada, jer da se ovaj put nije sramuval obiteljske ambrele, bili bi mu sačuvani dvie hiljade forinti u pravih i dobrih austrijanskih banknotah, a novih, kak da bi je sad iz preše uzal.

Em. Kollay.

Nyiltér*)

E rovat alatt közlötték sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szork.

Foulard-selyem-ruha 8ft 40 krtól

feljebb — 14 méter! póstabér és vámmentesen szállítva! Minták póstafordultával küldetnek; nemkülönben fekete, fehér és színes »Henneberg-selyem« 45 krtól 14 ft 65 krig méterenkint.

Henneberg G. selyemgyáros (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben.

Schneider-féle **Páfrány-tokoskák** (Galandósz elhajtó.)
Millió embernek e szer visszaadta egészségét!
 Kik galandószegben és gyomorhájban szenvednek.

Pantlikagiliszta fejestől,
 a páfrány-tokoskák által fájdalom nélkül, jótállás mellett, a legrovidebb idő alatt (6 percz alatt) teljesen elhajtjuk. Ezen kitűnő gyógyszer fájdalom nélküli gyors és biztos eredményt jótállást nyújt. Nem árt, ha pantlikagiliszta ferez nincs is jelen. — Az életkor megjelölendő. **Törvényesen védve.** Egy eredeti doboz pontos használati utasítással a bel- és külföld részére **4 ft** postai utánvételt vagy **3.50** előre való beküldéssel. **A pantlikagiliszta tünetei a következők:** Az arcz halványvárga, bágyadt tekintet, kék szemkarikák, lesoványodás, elnyájkásodás, bevont nyelv, emészthetlenség, étvágytalanság felváltva mohó étvágyal, gyakori rosszullet vagy éppen ájulások s szédülés főleg éhgyomornál, egy gombolyag felszálása egész a nyakig, nyálösszegyülemés, a test megladagadása, gyomorsav, gyomorhév, gyakori öblöfögés, bégörés, hengergetés, hullámszerű mozgások, szuro, szívo fájdalomak és szurások a belekben, szívdobogás, a vérkeringés rendtelenségei, különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló főtájás, a lüskömorságra való hajlam, életuntás és a halál óhajítása.

Egyedül valódi kapható: SCHNEIDER JÓZSEF gyógyszerésznél, Resicán, Fő-utca 55. (Délmagy. orsz.)

M.K. EGYETEM VECYTANI INTÉZETE:
A KRISTÁLY
 SZT. LUKÁCSFÜRDŐI
 HEGYFORRAS
 ICENTISZTA
 BICARBONAT.
ÁSVÁNYVIZ
 KAPHATÓ:
 FÜSZERKERESKEDÉSEKBE
 VENDEGLÖKBEN
 ÉS MINDEN VASUTI
 ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

Csáktornyan kizárólagos raktár:
 Strahia Testvérek fűszer, csemege és ásványviz kereskedésében.

Ház eladás.

Csáktornyan a zöldfa-utca 342. szám alatti, 3 szoba és hozzátartozó helyiségekből álló

I a k h á z

kerttel eladandó.

Bővebb felvilágosításeal szolgál a tulajdonos

Zsvorcz Pál

ugyanott.

Kereskedő tanoncz
 felvétetik Hirschsohn Zsigmond vegyes- és rövidáru kereskedő által Perlakon.
 Megkívánatik a magyar és horvát nyelv ismerete, az elemi népiskola VI., vagy a polg. iskola II. osztályának elvégzése.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.
 A Stridó-farkashegyi állami szőlőtelep részére még folyó évben szállítandó **11000 drb 2', méter hosszú hasított tölgyfa-szőlőkaróra** pályázatot hirdet alulírott felügyelőség, hová a kellőleg felszerelt pályázatok f. é. **julius 31-ig** benyújtandók, s hol a feltetelek megtekinthetők.

Csáktornyan, 1900. július havában.

Magy. kir. szől. és bor. felügyelőség.

Fényképészeti műterem Csáktornyan.
 Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy felvételeket **még csak 14 napig** eszközölök.

Felvételek horus időben is eszközöltetnek.
 Kitünő tisztelettel
POBUDA KÁROLY,
 fényképész.
 Ideiglenes helyiség:
 Csáktornyan, Kossuth Lajos-utca (Pulay-ház).

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaki kir. jbiróság 1900. évi 320/1. számú végzése következtében dr. Tamás János perlaki ügyvéd által képviselt Vidovics Mihály palinoveczy lakos javára Horváth Rókus al-hráscsáni lakos ellen 310 kor. s jár. erejéig 1900. évi június hó 19-én fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 620 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: 1 ló, 1 csikó, 1 borju, 1 pajta, 1 szekér, 1 istálló és zsupp nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. járásbíróság 1900. évi V. 320/2. számú végzése folytán 310 kor. tökekövetelés, ennek 1900. márcz. 3-tól napjától járó 6% kamatai $\frac{1}{3}\%$ váltódj és eddig összesen 80 kor. 95 fil-ben bíróság már megállapított költségek erejéig a helyszinén, vagyis Alsó-Hráscsánban leendő eszközlésére

1900. évi július hó 27. napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzelik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. 646

Amennyiben az előtérvezendő ingóságokat mások is le és fölülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Perlakon, 1900. július 12-én.

Sós Frigyes kir. bír. végrehajtó.

Alulírott bír. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaki kir. járásbír. 1899. é. Sp. II. 524/3. sz. végzése következtében dr. Tamás János perlaki ügyvéd által képviselt Szacsics Mihály jakopoveczy lakos javára Kozarics, Mihály perlaki lakos ellen 80 kor. s jár. erejéig 1900. évi január hó 25-én fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 760 koronára becsült következő ingóságok u. m.: 1 ló, 1 sertvől 2 kosi és 1 kukoriczakas nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. járásbíróság 1900. évi V. 49/5. sz. végzése folytán 80 k. tökekövetelés, ennek 1899. évi szept. 24-től járó 5% kamatai és eddig összesen 62 kor. 60 fil-ben bíróság már megállapított költségek erejéig a helyszinén vagyis Perlakon leendő eszközlésére

1900. évi július hó 20. napjának d. u. 3 órája

határidőül kitűzelik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni. 641

Amennyiben az előtérvezendő ingóságokat mások is le és fölülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Perlakon 1900. jul. hó 5-én.

Sós Frigyes kir. bír. végrehajtó

Arverési hirdetmény.

A perlaki kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Embreusz István mura-vidi lakosnak Mravlek Iván és Mravlek Mária férj. Nesztics Vinczené mura-vidi lakosok elleni végrehajtási ügyében 200 k. tőke, ennek 1897. évi január 17-től járó 8% kamatai, 65 k. 50 f. eddigi. 17 k. 70 f. árverés kérvényi költség kielégítése végett a n-kanisai kir. törvszék a perlaki kir. jbiróság területén fekvő a mura-vidi 30. sztkvb. 33. hrsz. a. felvett ingatlan a végreh. törv. 156. §-a alapján egészben 436 k.; a m-vidi 852. sztkvb. 1963. hrsz. a. felvett ingatlan u. a. § alapján egészben 94 k.; a m-vidi 2159. sztkvb. 1964. hrsz. ingatlan 168 kor. kikiált-tási árban mint becsárban az

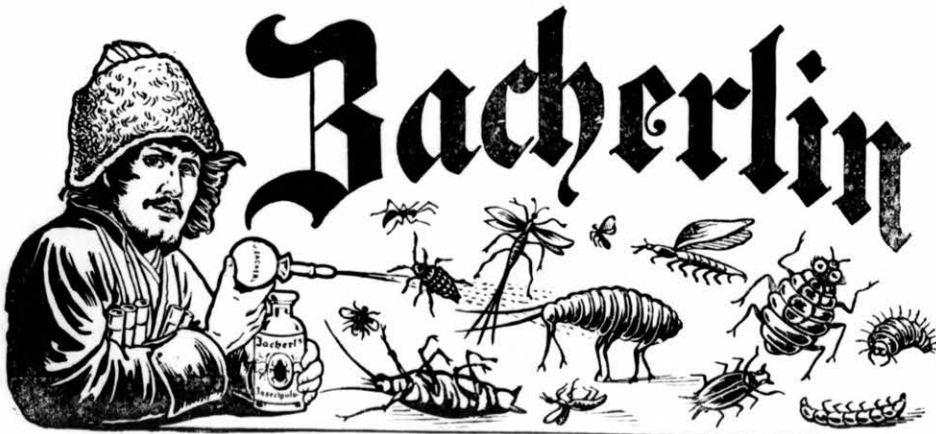
1900. évi július hó 17. napján d. e. 10 órakor

Mura-Viden a község házában Grész Alajos perlaki ügyvéd közbenjöttével megtartandó árverésen eladottnak fog. 643

A mura-vidi 852. sztkvb. 1963. sztkvb. felvett ingatlan a C. 2. a. özv. Luksa Józsefné sz. Skoda Anna javára bekebelezett kikötményi jog fentartásával lesz előtérvezve, de ha a vételár fele az a kikötményi jog előtt bekebelezett 300 k. követelés fedezésére elegendő nem volna, a nyomban megtartandó új árverésen az ingatlan a kikötményi jogtól mentesen fog eladottnak.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Perlak, 1900. évi ápril. hó 9-én.

Valódi csakis üvegekben!

(Zacherl- nével.)

Legbiztosabb szer minden kártékony fereg ellen.

Kaphatò:

Csáktornyan: Özv. GÖNCZNÉ gyógyszerl.

- » GRÁNER TESTVÉREK.
- » HEINRICH MIKSA.
- » STRAHIA TESTVÉREK.
- » TODOR RÓZA.

Alsó-Lendván: FUSS NÁNDOR.

- » FREYER FÜLÖP.
- » ARNSTEIN BENŐ.
- » FREYER LIPÓT.

Perlakon: KRAMARITS VIKTOR.

» SOSTERICUS PÁL.

Polstrau: MAX ROBIC.